# PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/424

## od 11. ožujka 2015.

## o odobrenju odluke o izuzeću u skladu s člankom 9. Direktive Vijeća 96/67/EZ u pogledu pružanja određenih zemaljskih usluga u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb

*(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 473)*

**(Vjerodostojan je samo tekst na hrvatskom jeziku)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice ([1]), a posebno njezin članak 9. stavak 5.,

budući da:

### 1. DOSTAVLJENA OBAVIJEST O ODLUCI O IZUZEĆU

(1) Dopisom od 13. kolovoza 2014. koji je Komisija zaprimila 1. rujna 2014. hrvatska su tijela dostavila obavijest, u skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive 96/67/EZ (dalje u tekstu: „Direktiva"), o odluci o izuzeću Vlade Republike Hrvatske, donesenoj na temelju članka 9. stavka 1. točaka (b) i (d) Direktive, u vezi s Međunarodnom zračnom lukom Zagreb. Hrvatska tijela dostavila su dodatne informacije dopisom od 1. prosinca 2014. koji je Komisija zaprimila 17. prosinca 2014., a čime je upotpunjena obavijest.

(2) Objavljenom odlukom predviđena su dva izuzeća. Prvo, zadržavaju se za jednog pružatelja kategorije zemaljskih usluga navedene u točkama 3., 4. i 5., uz iznimku točke 5.1. Priloga Direktivi, tj. rukovanje prtljagom, rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičkog rukovanja teretom i poštom, bilo pri dolasku, odlasku ili transferu između zračnog terminala i zrakoplova te rukovanje na stajanci, osim raspoređivanja zrakoplova na tlu. Drugo, zabranjuje se samostalno obavljanje usluga za te tri kategorije zemaljskih usluga, osim raspoređivanja zrakoplova na tlu. Oba se izuzeća primjenjuju za razdoblje od dvije godine, od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2016.

### 2. TRENUTAČNA SITUACIJA U MEĐUNARODNOJ ZRAČNOJ LUCI ZAGREB

(3) Međunarodnom zračnom lukom Zagreb upravlja Međunarodna zračna luka Zagreb d.d. Protok putnika u zračnoj luci u 2013. iznosio je 2,3 milijuna putnika.

(4) Međunarodna zračna luka Zagreb trenutačno ima jedan putnički terminal, a u izgradnji je novi putnički terminal s pridruženom infrastrukturom (stajanka, pristupne ceste i parkirališta). Novi će terminal biti dovršen i postati operativan do kraja 2016. Imat će kapacitet od 5 milijuna putnika. Postojeći terminal bit će zatvoren, osim za opći zračni promet i druge razne aktivnosti (najam uredskog prostora itd.).

(5) Prema hrvatskim tijelima, do izgradnje novog terminala postojeći terminal, zbog svoje infrastrukture, ali i zbog operativnih razloga, ne nudi dovoljno mjesta za uključivanje dodatnih pružatelja zemaljskih usluga na gospodarski prihvatljiv i učinkovit način. Izgradnjom novog putničkog terminala i nove stajanke i njihovim puštanjem u pogon, problemi koji se odnose na prostor i kapacitet povezani s postojećom infrastrukturom trebali bi biti riješeni.

(6) Prema hrvatskim tijelima, pristup tržištu za pružanje usluga rukovanja prtljagom, rukovanja na stajanci te rukovanja teretom i poštom trenutačno je otvoren. Međutim, do sada pružatelji zemaljskih usluga treće stranke nisu podnijeli zahtjev za izdavanje odobrenja i dozvole za pružanje tih zemaljskih usluga u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb. Te usluge korisnicima trenutačno pruža Međunarodna zračna luka Zagreb d.d. preko društva kćeri koje je u njezinu potpunom vlasništvu.

(7) Sloboda samostalnog obavljanja usluga također se primjenjuje na Međunarodnu zračnu luku Zagreb. Međutim, samo jedan zračni prijevoznik trenutačno samostalno obavlja usluge u jednoj potkategoriji koja se odnosi na pružanje usluga rukovanja na stajanci (utovar i istovar hrane i pića). Nijedan drugi zračni prijevoznik nije izrazio interes za samostalnim obavljanjem usluga.

([1]) SL L 272, 25.10.1996., str. 36.

(8) Međunarodna zračna luka Zagreb ima jedan prostor za razvrstavanje prtljage namijenjen lokalnom kontroliranju prtljage i sve prtljage u provozu. Površina prostora za razvrstavanje iznosi 515 $m^2$. Prostor za razvrstavanje nalazi se na podzemnoj razini središnjeg dijela terminala.

(9) Međunarodna zračna luka Zagreb ima jedan teretni terminal s ukupnom površinom od 2 160 $m^2$ i cijeli se postupak rukovanja teretom odvija u tom skladištu. Zbog znatnih prostornih ograničenja, cijeli se taj postupak obavlja ručno s pomoću ručnog alata i trake za podizanje prtljage. Operativna platforma za dostavu odnosno prihvat i otpremu tereta s jednom stajankom za utovar i istovar smještena je u carinskom skladištu na tlu.

(10) Teretni terminal Međunarodne zračne luke Zagreb obrađuje između 8 000 i 8 500 tona tereta i pošte, od čega udio pošte iznosi između 1 000 i 1 500 tona godišnje.

(11) Međunarodna zračna luka Zagreb ima jednu stajanku za komercijalne zrakoplove s ukupnom površinom od 140 000 $m^2$ i 22 mjesta te stajanku za generalno zrakoplovstvo s ukupnom površinom od 28 000 $m^2$ i kapacitetom od 20 zrakoplova.

## 3. **SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA**

(12) U skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive, Komisija je u *Službenom listu Europske unije* objavila sažetak odluke o izuzeću o kojoj su hrvatska tijela dostavila obavijest i pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe.

(13) Komisija je zaprimila jednu primjedbu od pružatelja zemaljskih usluga koji je zatražio informacije o mogućnosti organiziranja postupka nadmetanja tijekom razdoblja izuzeća kako bi odabrani pružatelj zemaljskih usluga mogao započeti s radom odmah po isteku tog razdoblja. Druge primjedbe zainteresiranih strana nisu zaprimljene.

## 4. **OCJENJIVANJE ODLUKE O IZUZEĆU NA TEMELJU DIREKTIVE**

(14) Hrvatska tijela svoju su odluku o izuzeću donijela na temelju članka 9. stavka 1. točaka (b) i (d) Direktive, kojim se u slučaju posebnih ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta dopušta zadržati za jednog pružatelja usluga jednu ili više kategorija zemaljskih usluga iz članka 6. stavka 2. i zabraniti samostalno obavljanje usluga za kategorije iz članka 7. stavka 2. Direktive.

(15) U skladu s člankom 9. stavkom 2. točkom (a) Direktive, hrvatska tijela navela su kako se dva izuzeća primjenjuju na kategorije zemaljskih usluga navedene u točkama 3., 4. i 5., uz iznimku točke 5.1. Priloga Direktivi, tj. rukovanje prtljagom, rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičkog rukovanja teretom i poštom te rukovanje na stajanci, osim raspoređivanja zrakoplova na tlu.

(16) Što se tiče rukovanja prtljagom, Komisija smatra da su, na temelju dostavljenih informacija, hrvatska tijela dokazala kako nije moguće smjestiti drugog pružatelja zemaljskih usluga treće stranke uz odjel za zemaljske usluge zračne luke ili korisnika zračnih luka koji samostalno obavlja usluge.

(17) Operativni je prostor ograničen i uzak, a teško je i manevrirati kolicima za prtljagu. Razvrstavanje prtljage tijekom razdoblja najvećeg opterećenja kada operiraju oba odjeljka za *check-in* posebno je problematično. Stoga ne postoji dovoljno prostora za učinkovit rad više od jednog operatera.

(18) Prostorni problem nije moguće riješiti na postojećoj lokaciji, jer se prostor za razvrstavanje prtljage ne može proširiti na druga područja. Korištenje podzemne razine ne bi bilo izvedivo rješenje zbog razine podzemnih voda i povezanog rizika od poplava. Vanjska lokacija za izgradnju proširenja prostora za razvrstavanje također zahtijeva značajnu rekonstrukciju kojom bi se znatno utjecalo na postojeće procese prometa, što bi za posljedicu imalo velike troškove, dok bi učinkovitost tog objekta bila upitna.

(19) Što se tiče rukovanja teretom i poštom, Komisija smatra da su, na temelju dostavljenih informacija, hrvatska tijela dokazala kako nije moguće smjestiti drugog pružatelja zemaljskih usluga treće stranke uz odjel za zemaljske usluge zračne luke ili korisnika zračnih luka koji samostalno obavlja usluge.

(20) Veličina teretnog terminala je ograničena. Platforma za dostavu odnosno prihvat i otpremu tereta ima jednu stajanku za utovar i istovar, što značajno smanjuje operativne funkcije platforme kada je nekoliko teretnih vozila parkirano unutar zatvorenog prostora pri čekanju ili obavljanju utovara i istovara. Stoga ne postoji prostor za smještaj dodatnog operatera.

(21) Komisija u tom kontekstu isto tako navodi da godišnji volumen tereta i pošte iznosi između 8 000 i 8 500 tona, što je znatno ispod praga od 50 000 tona za koji je Direktivom predviđena obveza otvaranja zemaljskih usluga za treće stranke i dopuštanje samostalnog obavljanja usluga.

(22) Što se tiče rukovanja na stajanci, uz iznimku raspoređivanja zrakoplova na tlu pri dolasku i odlasku, Komisija smatra da su, na temelju dostavljenih informacija, hrvatska tijela dokazala kako nije moguće smjestiti drugog pružatelja zemaljskih usluga treće stranke uz vlastitog operatera za zemaljske usluge zračne luke ili korisnika zračne luke koji samostalno obavlja usluge.

(23) Red letenja Međunarodne zračne luke Zagreb karakteriziraju tri kratkotrajna razdoblja najvećeg opterećenja, tj. jutarnje, poslijepodnevno i večernje. Tijekom tih razdoblja najvećeg opterećenja različite opremne jedinice moraju započeti s radom u relativno kratkom razdoblju kako bi se udovoljilo svim zahtjevima u vezi s pravovremenim rukovanjem zrakoplovima.

(24) Problem se odnosi na kapacitet parkirališnog prostora potrebnog za taj veliki broj opremnih jedinica. Ako se uzme u obzir površina koju zauzimaju zgrade i drugi objekti, nema raspoloživog prostora u blizini parkirnog mjesta zrakoplova za smještaj parkirališta za dodatne opremne jedinice. Parkirališni prostor potreban za postojeću opremu već predstavlja problem za upravljanje zračnom lukom. Problem je još veći tijekom zime, kada su vozila zimske službe i komunalna vozila parkirana unutar ograničenog parkirališnog prostora. Zbog nedostatka parkirališnog prostora stoga nije moguće smjestiti drugog operatera.

(25) Prethodno navedena ograničenja zbog nedostatka parkirališnog prostora ne primjenjuju se na raspoređivanje zrakoplova na tlu, međutim za te usluge ionako nije potrebna velika oprema. Te usluge nisu obuhvaćene odlukom o izuzeću o kojoj su hrvatska tijela dostavila obavijest i stoga neće biti ograničenja u broju pružatelja usluga za raspoređivanje zrakoplova u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb.

(26) Nadalje, prema informacijama koje su dostupne Komisiji, izgradnja novog terminala u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb započela je u prosincu 2013. Završetak prve faze izgradnje novog terminala očekuje se u 2016., a terminal bi trebao postati operativan do kraja 2016. Novi terminal imat će kapacitet od 5 milijuna putnika godišnje, a uz novi potpuno integrirani sustav za razvrstavanje prtljage dobit će novu stajanku te nove vozne staze i servisne ceste. Hrvatska tijela objasnila su kako će se izgradnjom i puštanjem u uporabu novog terminala riješiti postojeća ograničenja prostora i kapaciteta. Izgradnja i puštanje u uporabu novog terminala može se stoga smatrati prikladnom mjerom radi rješavanja ograničenja u skladu s člankom 9. stavkom 2. točkom (b).

(27) Izuzeća utvrđena odlukom o izuzeću o kojoj su hrvatska tijela dostavila obavijest vremenski su ograničena, i to za razdoblje od dvije godine. Stoga su udovoljeni zahtjevi utvrđeni u članku 9. stavku 6. Direktive.

(28) Konačno, s obzirom na prethodno navedeno, a posebno s obzirom na trenutačnu situaciju u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb, ograničenja tih izuzeća u pogledu materijalnog i vremenskog opsega te u pogledu poduzetih mjera kojima se namjeravaju riješiti postojeća ograničenja, Komisija smatra da se izuzećima ne dovode u pitanje ciljevi te Direktive, niti se narušava tržišno natjecanje među pružateljima zemaljskih usluga i/ili korisnicima zračnih luka koji samostalno obavljaju usluge, i ne proširuju se dalje nego što je potrebno, u skladu s drugim podstavkom članka 9. stavka 2. Direktive.

(29) U tom smislu uzete su u obzir i činjenice da se ograničenja predviđena izuzećima primjenjuju na nediskriminacijski način na sve (potencijalne) pružatelje zemaljskih usluga, osim na odjel za zemaljske usluge zračne luke, i sve korisnike zračne luke koji samostalno obavljaju usluge, da do danas nijedan pružatelj zemaljskih usluga ili korisnik zračne luke nije podnio zahtjev za stjecanje prava na obavljanje zemaljskih aktivnosti u Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb, iako trenutačno ne postoje ograničenja pristupa za pružatelje treće stranke ili ograničenja prava na samostalno obavljanje usluga te da nijedna zainteresirana strana nije dostavila prigovor na odluku o izuzeću. U odnosu na zaprimljenu primjedbu u vezi s mogućim postupkom nadmetanja, Komisija podsjeća na obvezu hrvatskih tijela da pravovremeno udovolje svim relevantnim propisima zakonodavstva Unije u tom pogledu, uključujući članak 11. Direktive.

(30) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje članak 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojim se zabranjuje svaka zlouporaba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih na unutarnjem tržištu ili njegovu znatnom dijelu budući da nije spojiva s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj bi mogla utjecati na trgovinu među državama članicama.

## 5. **ZAKLJUČAK**

(31) Stoga, s obzirom na ishod provjere koju je provela Komisija i nakon savjetovanja s Republikom Hrvatskom, trebalo bi odobriti odluku o izuzeću koju je ta država članica donijela na temelju članka 9. stavka 1. točaka (b) i (d) Direktive u vezi s Međunarodnom zračnom lukom Zagreb o kojoj je Komisija dobila obavijest 1. rujna 2014. i 17. prosinca 2014.

(32) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Savjetodavnog odbora iz članka 10. Direktive,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

*Članak 1.*

Ovim se odobrava odluka o izuzeću koju je Republika Hrvatska donijela na temelju članka 9. stavka 1. točaka (b) i (d) Direktive 96/67/EZ u vezi s Međunarodnom zračnom lukom Zagreb o kojoj je Komisija dobila obavijest 1. rujna 2014. i 17. prosinca 2014.

*Članak 2.*

Ova je Odluka upućena Republici Hrvatskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. ožujka 2015.

*Za Komisiju*
Violeta BULC
*Članica Komisije*